

KURJER NOWOGRÓDZKI

WILNO, ZAMKOWA 2. Tel. 2-28.

PRZYKREŚLONA miesięczna z odliczeniem do domu, lub z przesyłką pocztową i m. in. granicy 7 zł. Konto czekowe POK Nr. 8211.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Redakcja rękopisów nieświadomych nie wraca. Administracja nie odpowiada za treści ogłoszeń.

CENY OGŁOSZEŃ: wiersz milimetrów 1-zapalowy w tekście 40 gr. Za tekstem 30 gr. Komunikaty oraz nadesłane milimetr 50 gr. Kronika reklamowa milimetr 60 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej. Zagranicą o 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście i w tekstem 8-zapalowy. Administracja nie przyjmuje zastrzeżeń co do domieszczenia. Terminy Działu Administracji nie obowiązują.

Masoni się odnaleźli.

Muszę dziś zwrócić uwagę czytelnikom na pewne szczególne, pewne subtelności, na które człowiek mniej znający się na technice propagandowej mniej zwróci uwagę. Oto przed półtora tygodniem napisałem artykuł o Furerji p. Grażyńskiego. Artykuł był napisany ostrożnie, każda wiadomość była przezemnie skontrolowana, albo udzielona mi przez osobę budzącą całkowite zaufanie. I oto w „Polonii”, organie p. Korfańskiego, a więc w organie zdawałoby się opozycyjnym w stosunku do p. Grażyńskiego ukazuje się wczoraj artykuł wstępny w którym z samego początku chwali się i mnie bardzo i mój artykuł, a potem w dalszym ciągu także się chwali, ale z pewnymi zastrzeżeniami, jak np. „są pewne przekłamania”, że autor to także sanator, że tu chodzi o walkę pomiędzy konserwatystami a nacjonalistami, że w końcu końcówka na Śląsku jest złe, ale gdzieśindziej w Polsce nie jest lepiej, tak, że w miarę czytania tego artykułu

zastrzeżeń tych nabiera się tak dużo, że przesłaniają one rzekomo główną jego treść tak jak wodrośły i trzcinę przesłaniają czasami taflę stawu. Pod osłoną pochwały, pod osłoną solidarności, pod osłoną kim występują właściwe intencje „Polonii”, której jest niewątpliwie chęć osłabienia wrażenia mego artykułu, sparowania, zmniejszenia mego uderzenia. „Polonia” jest piśmie opozycyjnym, ale to właśnie ma specjalny w tej chwili walor. P. Grażyński nie omieszka się powołać na „Polonię”, jako na źródło „niepodejrzaną chybą o stronniczość”. Napewno w chwili, kiedy to piszę w gazecie p. Grażyńskiego, drukuje się już artykuł rozpoczynający się od słów: „nawet Polonia...”

Dlaczego „Polonia” stosuje taką taktykę? Nie chcę czynić żadnych domysłów. Thumaczono mi na Śląsku, że p. Grażyński absolutnie nie tam wszystkich i wszystko ma w ręku, abowiem nerwy Ślązaków są czule w tem miejscu, na które wypada kieszeń. Nie wiem czy to tłumacznie da się zastosować do „Polonii”, ale pragnąłbym od niej usłyszeć co mianowicie „przejas-krawiliem” pisząc o Śląsku? To jest mały przykład z taktyki prasy frontu Morges. Ac są rzeczy ciekawsze i bardziej niepokojące. Ludzie, którzy stale czytają prasę frontu Morges (prasę obsługującą chadeckie, ludowców i specjalną grupę inteligencji) łatwo zauważa, że aczkolwiek ta prasa nadal oficjalnie udziela swego poparcia rządowi powstańców, powiada wiadomości, że Papież nakazał modły za pomyślność oręża narodowego w Hiszpanji, to jednak góruje nad temi wszystkimi wiadomościami jedna natrętnie, stale, ze specjalnym naciskiem i przy każdej sposobności powtarzana wiadomość, że gen. Mola i gen. Franco to masoni.

Oczywiście wiadomości o masonerji generałów hiszpańskich podchwyciona jest ze specjalnym rozczuleniem przez tak „anym-masoskie” organy jak prasa socjalistyczna i prasa żydowska. Ze zdziwieniem należy zauważyć, że właśnie te pisma, które jeszcze kilka tygodni na wyraz „masonerja” odpowiadały wzruszeniem ramion i odpowiedziały, że to „budź dla ku-charek” teraz raptiem niotyko u-wierzły w masonerję, uznają jej ogromne znaczenie, ale nawet uznają ją za bardzo szkodliwą „Je-wola Marja” — wola „Robotnik”, wola żydowski „Nasz Przegląd”, „masoni zapanują nad Hiszpanją”. Jakoś ta masonerja generałów Mola i Franco nie wydaje mi się być tak straszna, pomimo zapewnień prasy frontu Morges, do której wchodzi prasa chadeckie, w której pisują księża. Skoro już to tacy masoni, to dlaczego masonerja francuska pomaga Madrytowi? Jeśli Burgos, Sewilla, Toledo i Alcazar to masoni, a Caballero to katolik, to dlaczego tak się stało, że właśnie Madryt palił kościoły, a powstanie idą z medalikami na piersiach, i z jednym silnym hasłem w obronie wiary. Już z nad granicy hiszpańskiej pisałem, że nie na-

jonalizm, nie monarchizm, nie faszyzm, lecz właśnie przedewszystkiem, lecz właśnie katolicyzm stano-wi ideję łączącą wszystkich powstańców. Intensywny kolportaż wiadomości o masonach - generalach stano-wi akcję, przeznaczoną na rozbi-cie opinji katolickiej w różnych krajach, na osłabienie sympatji dla katolickiej, walczącej Hiszpanji. Dlaczego prasa Morges bierze udział w tej paskudnej robocie. Dla czego biorą w niej udział pisma chrześcijańskiej demokracji? — Niestety odpowiedź nie może wypaść inaczej, jak to co powiem: Ośrodek dyspozycyjny całego frontu Morges znajduje się daleko poza granicami Polski. Jest nim między innymi francuski sztab generalny — chwilowy sojusznik SSSR.

A my znów jeśli popieramy generałów Franco i Mola, to bynajmniej nie dlatego byśmy byli zwolennikami dyktatury wojskowej. Jesteśmy przeciwnikami prog-ramu dyktatury wojskowej w Polsce, nie możemy uważać jej za program dobry na stałe gdziekolwiek. Wydaje się nam szczególnie trafne porównanie dyktatury do zastrzyku morfiny, eteru, czy do użycia chloroformu, lub silnego narkotyku. Czasami jest to konieczne, zabawienne, jedynie. Dyktatura oceniła Włochy i Niemcy przed bo-leszewizmem, nie można sobie wyobrazić dziś oceniać Hiszpanję bez dyktatury, ale nikt przytomny nie będzie zdrowemu człowiekowi czy nie zastrzyku morfiny. To też ro-zumiemy Anglię, że tak energicz-nie przeciwstawiała się angielskiemu faszyzmowi. Mobilizujemy opinie polską na rzecz generałów Franco i Mola, dlatego, że uważamy, że los Wilna, czy Baranowicz, Warszawy czy Poznańa uzależniony jest od tego co się stanie w Hiszpanji. Jeśli zwycięży tam p. Rosenberg wtedy zrealizuje się Francja, wtedy Sowiety zdobędą sobie drogę do agresji od wewnątrz Europy.

Mussolini buduje ulicę do kościoła św. Piotra

W dniu 28 bm. Benito Mussolini wyjmie jedną cegłę z Palazzo di Piazze, rozpoczynając w ten sposób burzenie całego bloku domów, na których miejscu powstanie ulica, prowadząca do kościoła św. Piotra.

Propaganda uliczna w Madrycie

Do agitacji wciągani są młodzie chłopey. Na zdjęciu najuboższy agitator przemawia do ludności

NIE POMOGĄ TRANSPORTY SOWIECKIEJ BRONI

Jak wygląda walka o Madryt

PARYZ. Pat. Specjalny wysłannik agencji Havassa na froncie Esturialu pozostawał przez cały dzień wczorajszy u boku do wody powstańców płk. Rada, obserwując rozpaczywe wysiłki pięcioletniego oddziału wojsk rządowych, celem powstrzymania pochodu oddziałów powstańczych w kierunku Madrytu.

W czasie akcji wojska rządowe cofnęły się z górną o 5 km. od swych ostatnich pozycji, pozostawiając w rękach powstańców setki jeńców i rannych.

Bitwa ta miała na celu wprostowanie linii frontu na północ - zachód od Madrytu, aby umożliwić posuwanie się naprzód kolumnom działającym w rejonach Naval Carnero i Illescas. Akcja rozpoczęła o godz. 9-ej zakończyła się około godz. 15-ej, gdy nieprzyjaciel całkowicie zdemoralizowany gęstym ogniem artyleryjskim, wycofał białe chorągwie i porzucił w popochu zajmowane pozycje, ścigany przez lotników powstańczych. Po bitwie płk. Rada odczytywał korespondentowi Havassa, że mógłby obecnie ścigać przeciwnika na dystansie 10 km., gdyż wszystkie oddziały rządowe pierzchały w rozpacze, lecz dla powstańców ewentualnie zajęcie wioski Peguerinos, położonej na dnie pewnego go rodzaju łaża — nie przedstawia żadnych korzyści.

Lepiej jest zająć wzgórze i dopiero potem podjąć dalszy marsz naprzód. Wysłannik agencji Havassa, który przejechał konno około 20 km. wzdłuż frontu, stwierdza, że w miejscowości tej nie ma żadnych dróg, lecz tylko ścieżki i że w rejonie tym wojska muszą walczyć ze wszystkimi trudnościami wojen górskich przy zapatrywaniu się w amunicję i zapasy żywności.

Żelazny pierścień

SEWILLA. Pat. Żelazny pierścień wojsk gen. Mola i gen. Warena zacisnęła się dokoła Madrytu z matematyczną dokładnością, pozostawiając jedynie wąską szczytną w kierunku południowo-wschodnim. Przerwanie tego pierścienia przez wojska rządowe wydaje się rzeczą zupełnie niemożliwą. Pod naciskiem atakujących ze wszystkich stron wojsk powstańczych oddziały milicji rządowej cofają się w popochu.

Przytąpany transport sowiecki

PARYZ. Pat. Według doniesień z Casablanca, dwa powstańcze krążowniki pomocnicze zatrzymały na wysokości Ceuty statek żaglowy z transportem broni i amunicji, który znajdował się w drodze do Alicante. Członkowie załogi usiłowali przedstawić się za obywateli skandynewskich, jednakże po sprawdzeniu papierów okazało się, że większą część załogi składali się z obywateli sowieckich i hiszpańskich.

Wezwanie do kapitulacji Madrytu

LA CORUNA. Pat. Radiowy komunikat powstańców z godz. 1.30 Na froncie prowincji Alava na odcinku Vittoria wojska narodowe sąjły Getaria do Alava. Na odcinku południowym narodowcy sąjły osady Giron, Torrejon de Velasco i Torrejon de la Calrada, Morago 300 jeńców. Stracono 3 samoloty przeciwnika. Na froncie Escorial po odparciu ataków przeciwnika, który stracił 154 poległych, 15 karabinów maszynowych, 300 karabinów sąjłymi mające duże znaczenie pozycje. Stracono 3 samoloty przeciwnika. Gen. Franco zamierza wować przeciwnika do podania Madrytu w ciągu 48 godzin.

Do zdobycia Madrytu powstańcy użyją tylko części sił

TOLEDO. Pat. Agencja Havassa donosi: Kola wojskowe dobiegają do wniosku, że gen. Franco nie będzie zmuszony do użycia przy zdobywaniu Madrytu wszystkich stojących mu do dyspozycji oddziałów i jednostek artyleryjskich.

Wywiady bowiem lotnicze i ślady opinii nabytkany przez wojska powstańcze, wskazują na to, że dowództwo wojsk rządowych postanowiło stawiać opór dopiero na bezpośrednich dostęпах do stolicy.

Nie jest również wykluczone, że oddziały frontu Samoserry i Gu alarrany ruszą się dopiero wtedy z miejsca, gdy wojska koołjalne już wkroczą do stolicy.

Azanę zapraszają spowrotem — rząd wyjeżdża

SEWILLA. PAT. Radiowy komunikat powstańców z dnia 27 b. m. o godzinie 18.15 brzmi: Na podłożeniu mark-sowskiej, adhtem w Madrycie pod przewodnictwem Alvarera, delegata narodziło się, pozycjonalnych oddów mark-sowskich

Od strony Illescas już 30 km. do Madrytu

SEWILLA. Pat. Wojska gen. Fosa, który objął dowództwo obrony Madrytu, w liście 6000 ludzi rozpozyczył atak na najjętą stronę powstańców Illescas. Atak ten odparł po 3-dniowej walce, w której wojska rządowe straciły ponad 1000 ludzi. Na drodze z Toledo do Madrytu wojska powstańcze rozpozyczyły 27 km. atak i posunęły się o 10 km. naprzód od Illescas. Wojska rządowe broniące Madrytu, sąjły pozycje w odległości 30 km. od stolicy. (DOKONCZENIE WIADOMOŚCI HISPZAŃSKICH NA STR. 4)

